

tænkte Lov træder i Kraft) skulle ligeligt fordeles paa alt Hartornet. Det er i Sagens Acter, navnlig i Motiverne til det oprindelige Forslag, bemærket, deels at Regeringen forlængst har vedkjendt sig, at Enhver, som udyder Frugten af de communale Indretninger, ogsaa bør bidrage til samme, hvilket navnlig er udtalt i Frdgn. 13de Decbr. 1793 § 26, og senere forudsat i Plakat af 14de Juli 1819, deels at det unægteligt synes, at den Frihed for Deeltagelse i communale Byrder, hvoraf det privilegerede Hartorns Besiddere tidligere have nydt godt, ingenstunde har havt en saa stabil Character som den Skattelettelse, hvoraf de i Hensyn ved 200 Aar have været i Besiddelse, og som navnlig er bleven bekræftet ved den samme nysmeldte § 26 i Frdgn. 13 Decbr. 1793, der som berørt udtaler en modsat Anskuelse med Hensyn til de der omtalte communale Byrder. Denne af Landbocommissionen bifaldte Grundsatning er det antaget at burde fuldstændigt og utrykkeligt udtales paa den i Paragraphen foreslaaede Maade, saaledes at Forpligtelsen ogsaa paahviler navnlig Geistlighedens samt Skolelodders og Sognefogdernes Hartorn, som hidtil har været undtaget derfra.

Pluraliteten af Landbocommissionens Medlemmer har imidlertid udviklet, at Ophævelsen af de Besiddere af privilegeret Hartorn tidligere tilstaaede Friheder i Henseende til Communalbyrderne vil ramme de Vedkommende med ikke ringe Haardhed, idet det er bemærket, at om end dette ikke saa meget vil være Tilfældet med Besiddere af Godsar med fri Hovedgaardstaxt, saa vil det saa meget mere fremtræde med Hensyn til Besiddere af mindre Parceller med fri Hovedgaardstaxt, og fornemmeligt med Hensyn til Besiddere af Eiendomme med ufri Hovedgaardstaxt, som ved Udstyfning allerede tidligere have tabt deres Skatteprivilegium, og nu ogsaa skulle tabe de for dem tiloversblevne Friheder for communale Byrder uden nogen som helst Erstatning. Pluraliteten har derfor troet, ikke at burde tilbageholde den Bemærkning, at Billighed turde tale for, at navnlig de sidstnævnte Besiddere af Eiendomme med ufri Hovedgaardstaxt maatte kunne tilflyde noget Vederlag for de Communalbyrder, de efter Lovudkastet ville have at overtage. I

denne Henseende maa Ministertet bemærke Følgende:

Ved Behandlingen af det oprindelige Forslag angaaende Hartornets Egalisering havde Stifternes Provindstalsstænder antaget, at den Erstatningssum, som i saa Henseende maatte bestemmes, i Almindelighed vil tilfredsstille de Vedkommende som Vederlag for samtlige det frie Hartorns Forrettigheder, og under Correspondancen i Anledning heraf var det af det forrige danske Cancelli bemærket, at, da Ophævelsen af Uligheden i Henseende til de communale Byrder har store Banskelligheder, idet det navnlig er vanskeligt at bestemme en Norm for disse Forrettigheders Afløsning, maatte det anses, som en heldig Omstændighed, at de roestildste Stænder havde erklæret sig for, at disse Forrettigheder skulde bortfalde, naar Skattefriheden iøvrigt blev afløst. Cancelliet tilsviæde derhos, deels at der Intet kunde være til Ginder for, at Præsternes Beneficialgods deeltog i de communale Byrder, dog forsaavidt de ere Skolebestyrere med Undtagelse af dem, som have Hensyn til Skolevesenet, deels at der ikke er Anledning til at gjøre Forskjel mellem det privilegerede Hartorn, som har Bondergods, og det, hvortil intet saadant er henlagt. Den Nørreyske Stænderforsamling antog ligeledes, at Skattebeneficiets 25dobbelte Beløb i rentebærende Obligationer vilde udgjøre en fuldstændig Afløsning af det frie Hartorns Friheder; det forrige Rentekammer var enigt heri, og bemærkede, at en saadan Afløsning vilde medføre en saa stor Fordeel, at deri maatte søges Vederlaget for Ophævelsen af de communale Friheder. Derimod — yttrede Rentekammeret — vilde Besidderne af ufri Hovedgaardstaxt, der nu have lignende communale Friheder som det privilegerede Hartorn, alene tabe, uden at vinde, og Kammeret foreslog derfor, at der skulde tilstaaes Besiddere af sliq Jord for Ophævelsen af deres communale Friheder en Fjerdedeel af den Godtgjørelse, der maatte blive tilstaaet det privilegerede Hartorn for Ophævelsen af samtlige dets Friheder, hvilken Godtgjørelse, skjøndt egentligt Staten uvedkommende, formeentligt kunde udredes af Statskassen. De finantsselle Collegier bemærkede derimod, at det ikke kunde erkjendes, at